

Можеш ли ми рећи који си, а да не кажеш од којих си?

Ја теби, ево, могу, и знаћеш...

Знаћеш ако ти кажем да сам од сељачког племства.

Од тежака с камена и нешто суве чемернице тешке и за род и за гроб.

Гладан се мој сељак сит захваљивао Богу. Вазда. На свему.

И за празну трпезу, и за пуну шталу, и за сува корита...вазда је Господу био захвалан за све.

Сељачко племство, круна прађедова: дрeвија боје витлејемске ноћи и вазда незарасле ране тепелка, а наврх свега златна оцила.

Падале су главе али круна - НЕ!

Распињали су ми ђедове да се одрекну Бога и то земље што је више узимала но давала, али залуду- мртви су певали!

Мртав је мртвоме наздрављао у добродошлицу...

Може круна и без главе, но не може без части, а част је у нас - све!

Због ње су твоји презирали моје. Твоји велики - моје мале.

Презирали су ми ђедове што нису стизали ни волове да распрегну а већ би са њива били у јуришу.

Први!

Отуда свукуд земље моје - донели је на опанцима.

И где би твоји прећутали да су моји пострадали - из кржаве земље смо ницали.

Читава поља, свукуд, непреглед...проклијали опанци...

Мали, а највећи!

Гореле су нам куће, читава села, све нам је горело да се на далеко види.

Да виде моји у јуришу како им свезано о стожину гори и јауче све, па да ако застане, али...

Заплако би у трку, прекрстио се оним што му је од деснице остало и- јуриш!

Презирали су твоји неупрљани што моји кржави и уплакани јуришају у зору тих пламенова.

Нигде дана а свукуд видеела од мојих села...

Није за главу но за круну јуришао.

Може круна без главе, али без части...

И, часно би се вратио сатртоме и спаљеноме, затрваљеном и закоровљеном, безгласном и безгробном...ћутке.

Прекрсти се оним што је од руке остало, усправи круну више чела и опет камен по камен;
бразду по бразду колко шакама може да узоре; откос по откос сломљеном, тупом косом;
храст по храст колко му је остало од Бадњака што га је мајка закитила...

Довека камен по камен. Куће су моје темељ вр темеља, све до у дроб мучене земље.

За част!

Мали, а највећи!

Моје су крстаче крајпуташи ваших слобода.

Ваше су жетве семе мојих опанака.

Ваши су маршеви опела мојих!

Ваша су видела огњи мојих села.

Ви велики, ми мали.

Мали, а највећи!

Лако нас је избројати, али немогуће побројати...

Дужни сте нам дан, године нека вам...

И, знаш ли сад од којих сам?

Која то круна незацелно квари?

О чија оцила се звезде угнезде?

Ко је Богу јатаковао док си Бога проказивао?

Ко је мртав пред тобом јуришао...

Србин, запамти занавек!

Сељачко племство, лакирана господо!

Наших сте се палих глава наносили!

И опет вам цаба круне, немају на чему стајати.

Твоји се јутром тек познају- мојима се јутро познаје!

Србин, запамти занавек!

Мали а највећи! Побројати нас не можеш...

Михаило Меденица

(Два у један)